SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI No. 154. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 13, 1994. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 13-го СЕРПНЯ 1994. Ч. 154. РІК CI

Українські демократи затурбовані

Київ. (Р. Р.). — Тут у понеділок, 8-го серпня, Конгрес Національно-Демократичних Сил України (КНДС) оприлюднив заяву з протестом проти антиукраїнських провокаційних виступів російських журналістів.

Пресова служба КНДС зосереджує увагу на виступі 7-го серпня у програмі „Воскресенье" московського журналіста Алексеєва, котрий вже не вперше в телевізії закликає збирати докупи „русские земли", висвітлює історію Украіни та кримське питання з шовіністичних позицій. Історію, яку вивчають діти в українських школах, він назвав „дикістю". Як сказано в заяві, непроханого гостя не турбує, що своїм цинічним твердженням він образив український народ, його пам'ять, поглузував над українською державою.

Зустрівшись з командуючим Чорноморською фльотою Едуардом Балтіним, Алексєєв розмірковував, чому Севастопіль підпорядкований Києву. Не знайшовши вичерпної відповіді, запитав: „А єслі война?" Це ж питання 7-го серпня він задав мільйонам глядачів, свідомо провокуючи напруження, як в українському, так і в російському суспільстві, пишуть автори заяви. „Надто симптоматичним видається той факт, що Алексеєв із своєю зоробливою імперською візією вирішення питання фльоти, Криму та й цілої України, вийшов на екран у час підготови до підписання українсько-російського договору", — сказано в заяві.

Пресова служба КНДС закликала керівників України „покласти край провокаційним і конфронтаційним антиукраїнським випадам Алексєєва, Комарової й Любімова. На думку авторів заяви, українське керівництво повинно використати усі доступні йому політичні засоби для захисту національної гідности та виробити надійний механізм захисту української держави перед загрозою російського імпершовінізму.

„ГЕРОЇЗУВАТИ ОУН – УПА НЕ МОЖНА", — КАЖЕ О. МОРОЗ

Київ (Р.Р.). — Тут у середу, 10-го серпня, надруковано повідомлення про зустріч голови Верховної Ради України Олександра Мороза з ветеранами Другої світової війни, а також ветеранами праці. На зустрічі О. Мороз повідомив, що Верховна Рада і Кабінет Міністрів готують закон про повернення громадянам їхніх заощаджень, які знецінилися в банках.

О. Мороз також повідомив, що Верховна Рада скасує рішення про заборону Комуністичної Партії України і не допустить, щоб члени ОУН—УПА були прирівняні до ветеранів Другої світової війни. Однак він зауважив, що кожен випадок розглядатиметься окремо, оскільки це трагічна сторінка в історії України, а „безчинства були з обох сторін". „Героїзувати ОУН — УПА не можна". Голова Верховної Ради повідомив, що підвищення на хліб не буде, оскільки хлібороби отримуватимуть дотацію від держави, а всі аптеки та фармацевтичні фабрики, на його думку, повинні належати тільки державі, а не комерційним структурам.

Щодо зупинки приватизації О. Мороз пояснив, що її припинено через некерованість цих процесів. Приватизовано 20 відсотків державного майна, але за приватизаційні сертифікати придбано менше, ніж половину з них.

УКРАЇНСЬКІ НАУКОВЦІ ПРОТЕСТУЮТЬ В СПРАВІ МОВИ

Київ (Р.Р.). — У середу, 10-го серпня, працівники Інституту теоретичної фізики ім. М. Боголюбова Національної Академії Наук України звернулися відкритим листом до Президента України Леоніда Кучми з приводу можливого надання російській мові статусу офіційної. Копії листа надіслано також до Верховної Ради і Кабінету Міністрів, до парляментарної фракції „Державність" і редакцій газет.

Автори листа висловили стурбовання наміром надати російській мові статусу офіційної. На їхню думку, цей крок припинить щойно започаткований процес повернення українській мові належного їй законного місця в житті держави. Науковці пишуть, що не можна допустити відновлення ситуації, за якої українці на своїй землі були позбавлені права користуватися рідною мовою на всіх рівнях, окрім побутового. Надання офіційного статусу мові тільки одної з національних меншин України, сказано у листі, може привести до розколу в суспільстві, чого Президент не має права допустити.

Від реформи охорони здоров'я найбільше постраждають середні прошарки

Вашінгтон. — Проведений Інститутом Ґеллупа для газети „Ю-Ес-Ей Тудей" і телевізійної компанії Сі-Ен-Ен опитування засвідчило: більшість американців вважає, що у висліді реформи медичної системи, яку обстоюють лідери Демократичної партії, у прогрі опиниться середня кляса. Саме тому переважають думки, що з реформою не варто квапитися. Передтечою такої настанови була поразка демократичного Уряду, коли в четвер Конгрес відкинув його плян боротьби проти злочинства.

Як повідомляє газета „Ю-Ес-Ей", коаліція приватних компаній, яка об'єднує мільйон підприємств, категорично виступає проти пляну Джорджа Мічелла, який тепер обговорюється в Сенаті. Джеффрі Джозеф з Торговельної палати З'єднаних Стейтів також заявив, що він „абсолютно проти".

Тим часом ця група поміркованих демократів у Сенаті наполягає на випрацюванні такого пляну реформи, який дістав би підтримку і демократів, і республіканців. „Виборці хочуть, щоб ми відкинули убік все, що нас роз'єднує і об'єднали зусилля довкола того, з чим ми усі згідні", — сказав у розмові з журналістами сенатор-демократ Роберт Керрі.

Сенатор-республіканець Джессі Гелмс ствердив, що 45 сенаторів годяться в тому, що питання про реформу системи охорони здоров'я треба відкласти, а не гарячкувати з цією важливою справою. Однак Дж. Мічелл, і його однодумці наполягають на негайному схваленні реформи.

АМЕРИКАНСЬКО-КОРЕЙСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ НЕ МАЮТЬ УСПІХУ

Женева. — В середу, 10-го серпня, делегації З'єднаних Стейтів і Північної Кореї припинили переговори і також відмовилися від проведення щоденної пресової конференції. Представники обох сторін не дали ніяких пояснень для журналістів, для яких такий розвиток подій був цілком несподіваним.

Як відомо, Вашінгтон домагається від Пйонгяну поступок в питанні міжнародної перевірки ядерної програми Північної Кореї. Всі дотеперішні спроби інспекторів МАҐАТЕ докладно ознайомитися з діяльністю північнокорейських ядерних центрів натрапляли на безкомпромісовий опір уряду цієї комуністичної країни. Тим часом не можна залишити цю справу поза увагою світової спільноти, оскільки американська розвідка засвідчила, що на корейських реакторах одержано стільки плютонію, що його буде досить для виготовлення п'яти атомових бомб.

Вже раніше, не домігшись від Пйонгяну поступок, Рада безпеки ООН наклала на Північну Корею економічні санкції і позбавила її міжнародної фінансової допомоги. Однак на прохання З'єднаних Стейтів запровадження санкцій відкладено до часу закінчення женевських переговорів.

Підприємства України отримають державну допомогу

Київ. (Р.Р.) - Тут 5-го серпня Президент України Леонід Кучма підписав указ про впорядковане надання фінансової допомоги державним та іншим підприємствам.

У документі передбачено надання допомоги з державного бюджету тим підприємствам, у майні яких частина державної власности перевищує 50 відсотків. Допомогу даватимуть на зворотній основі під затверджені проєкти використання грошей, під підприємчі пляни та проєкти санації підприємств.

Кабінетові міністрів доручено протягом місяця підготувати і подати на затвердження проєкт принципів, які регулюватимуть надання грошової допомоги та контролюватимуть відповідальність за дотримання умов надання такої допомоги.

Указ набрав чинности з дня підписання.

Чикаго готується до відзначення роковин незалежности України

Чикаго. — Тут заходами окремого Громадського комітету під головуванням інж. Ореста Бараника, в неділю, 21-го серпня ц.р., відбудеться святкове відзначення відновлення незалежности України.

Урочистості почнуться Соборним Молебнем в наміренні українського народу перед катедрою св. о. Миколая, в якому візьмуть участь душпастирі українських парафій всіх віросповідань, а який очолить Єпископ Епархії св. о. Миколая Михаїл Вівчар, ЧНІ.

Після молитовної частини заплановано віче, з виступами-привітами від генерального консульту України в Чикаго і громадських централь та відпоручників інших етнічних громад. Передбачається участь губернатора Ілліной Джеймса Едгара. Святкове слово виголосить громадський діяч і підприємець Іван Деркач. В мистецькій частині виступить чикагський мішаний хор „Сурма", під диригентурою Романа Андрушка. Виготовлено пропам'ятні жетони та українські прапорці.

Комітет закликає українські установи, крамниці й мешканців „Українського Села" святково прикрасити свої доми чи вітрини та вивісити національні прапори.

Крім загальногромадських святкувань, у сам день 24-го серпня відбудеться урочисте відзначення Дня Незалежности в будинку генерального консуляту України в Чикаго.

ЮВІЛЕЙ ОСЕЛІ „ВОВЧА ТРОПА"

Іст Гановер, Н. Дж. — Пластова оселя „Вовча тропа" в Іст Четгем, Н. Й., обходить 40-літній ювілей. З цієї нагоди влаштовується святочний бенкет та забава у суботу, 24-го вересня, в готелі Рамада, Іст Гановер, Н. Дж. Рівнож запрошується до спозорства ювілейної книги.

Ціни побажань та оголошень подаються в „Свободі", ч. 146 з 3-го серпня ц. р.

У повіті Мерсер відзначать Український День Незалежности

Трентон. Н. Дж. — Тут в середу, 24-го серпня, о год. 11-ій перед полуднем в адміністративному будинку повіту Мерсер, 640 Савт Брод вул., голова повіту Роберт Прунетті підпише проклямацію Українського Дня Незалежности. Церемонія зорганізована заходами стейтового відділу Українських Американських Ветеранів (УАВ) в Ню Джерзі.

Організації та члени української громади у повіті Мерсер запрошені взяти участь у церемонії. За дальшими інформаціями слід телефонувати до Юрія Мізюка на число (609) 394-4824, або до Івана Тиміша на число (609) 499-3339.

Торонто готується до величавих святкувань

Торонто (В. Дідюк). — Як повідомляє Святковий комітет Торонтонської Єпархії, вже розпочато приготування до величавих святкувань і вшанування пам'яті Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького у 50-річчя з дня смерти і Патріярха Йосифа Сліпого у 10-річчя смерти.

Святкування будуть проходити під гаслом „За єдність, помісність і патріярхат" в неділю, 13-го листопада ц. р., з такою запляновою програмою:

Архиєрейська Свята Літургія о год. 10:30 ранку і Соборна Панахида о год. 12 полудня з участю владик, духовенства і мирян, у Свято-Миколаївській церкві (Квін-Белвудс вул.); святкова академія відбудеться о год. 4-ій по полудні у Метро конвеншен центрі.

КАМЕРНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНА МУЗИКА В „ГРАЖДІ"

Гантер, Н. Й. — Тут у Центрі Української Культури (керівник — Ігор Соневицький) у суботу, 20-го серпня, відбудеться концерт з участю Володимира Винницького (фортепіяно), Галини Колесси (віоля) і Наталії Хоми (віольончеля). Звучатимуть твори Дж. Енеску, Ф. Шопена, Р. Шумана, Й. Брамса, М. Колесси, Л. ван Бетовена. Початок о год. 8-ій вечора.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

КИЇВ. — На черговій сесії Української Національної Асамблеї було задоволено прохання голови організації Юрія Шухевича про звільнення його з головства за власним бажанням. Головою УНА став керівник львівської обласної дружини УНСО та антифашистського комітету УНА Олег Вітович.

ЛЬВІВ. — Тут у неділю, 14-го серпня, о 5-ій год. на Личаківському цвинтарі відбудеться Панахида, посвячення пам'ятника і вшанування пам'яті колишнього голови Львівської Міської Ради Богдана Котика, колишнього депутата Верховної Ради України. Він був першим головою Міської Ради від національно-демократичних сил після 45-річного панування комуністів.

СИМФЕРОПІЛЬ. — Тут відбулося засідання Координаційної Ради Конгресу Українців Криму. Голова ради, президент концерну „Крим - Континенталь" Юрій Колесніков проаналізував підсумки діяльности за останніх два роки. Учасники засідання постановили провести 24-го серпня науково-практичну конференцію, яка має бути підготовчим кроком до проведення у жовтні чи листопаді 2-го Конгресу Українців Криму.

КИЇВ. — Указом Президента України Леоніда Кучми за особистий вклад у проєктування, будівництво і введення у функціонування банкнотної фабрики у Києві, присвоєно почесні звання України групі працівників будівельної фірми „Київ інвест", корпорації „Укрбуд" та організації „Укрмонтажспецбуд".

КИЇВ. — **Віцепрезидент Української Асоціяції Торгівців цінними паперами Сергій Оксанич в інтерв'ю для преси повідомив, що основна маса російських цінних паперів продається в Україні нелегально і є конт**рабандою на фінансовому ринку. На його думку, сьогодні необхідно удосконалити закон у цій сфері. Він також зазначив, що тільки масова приватизація дозволить створити в Україні цивілізований фондовий ринок.

ЛЬВІВ. — Місто відвідав голова Верховної Ради України Олександер Мороз., який зустрівся з керівництвом області та ознайомився з ситуацією. Він сказав на пресовій конференції, що Галичина дещо відрізняється від інших регіонів, але проблеми всюди ті ж самі. Після зустрічі з О. Морозом, голова Львівської Обласної Ради Микола Горинь зауважив, що О. Мороз „не збагнув і досі специфіку Галичини та галичан і не розуміє проблем реформування в Україні".

ІВАНО - ФРАНКІВСЬКЕ. — Тут затримано злочинну групу, яка минулого року вчинила замах на тодішнього депутата Обласної Ради Романа Захарію. Протягом майже року злочинці безкарно чинили розбійні напади. Обласний прокурор Микола Андріюца сказав, що місцева міліція ігнорувала довший час факти, що свідчили про причетність цих людей до скоєння вже розкритих карних злочинів. Подібну групу злочинців затримано також в Умані, Черкаської области.

ОДЕСА. — Тут жінки організують свій жіночий рух. До ініціятивної групи увійшли представники різноманітних організацій. Зокрема президент міжнародної академічної кампанії „Уліт" Ірина Ярodська, суддя Людмила Виноградова, голова ради Управління внутрішніх справ области Людмила Одар та інші — всього 12 жінок. В оприлюдненій заяві вони поінформували, що нова жіноча організація буде обороняти національну злагоду і жіночі права.

У СВІТІ

В ЦЕНТРІ ТБІЛІСІ, грузинської столиці, відбувся урядовий огляд формацій поліції і внутрішніх військ республіки, а також парада тяжкої бронетехніки — танків, броневиків для піхоти, далекострільної артилерії і десантових гелікоптерів. Оглядову комісію очолював голова Верховної Ради Грузії Едуард Шеварднадзе. Спостерігачі звертають увагу на ту обставину, що огляд, проведення якого потребувало велику кількість бензини і технічної оливи, відбувається тоді, коли без бензини стоять авта швидкої лікарської допомоги.

КАТОЛИЦЬКІ ЄПИСКОПИ ГАЇТІ засудили рішення Ради безпеки ООН щодо збройної інтервенції на острів і закликали міжнародну спільноту не допустити застосування сили проти гаїтянського народу. На думку ієрархів Гаїтянської Католицької Церкви, рішення ООН слід потрактувати як незаконне, оскільки ситуація на Гаїті „не загрожує мирові і стабільності в цьому регіоні". Резолюція Ради безпеки спрямована не на захист демократії і не на обстоювання інтересів гаїтянського народу, закордонна ітервенція спричинить лише нову хвилю насилля на острові, — підкреслюється в заяві єпископів.

ПРЕЗИДЕНТ АРҐЕНТИНИ Карльос Менем висловився за виселення з країни амбасадора Ірану в Буенос Айресі Гаді Сулеймана Пура у зв'язку з тим, що слідство засвідчило причетність іранських дипломатів до знищення жидівського культурного центру в арґентинській столиці. Спостерігачі підкреслюють, що уряд Арґентини не наважується на зірвання дипломатичних стосунків з Іраном, хоч саме цей крок передбачався у випадку, коли причетність іранців до терористичної акції в Буенос Айресі буде доведена слідством.

РАДІОСТАНЦІЯ „Червоних хмерів" оприлюднила заяву, в якій ця непримиренна камбоджійська опозиція погрожує фізичною розправою громадянам тих країн, котрі надаватимуть військову допомогу урядові Камбоджі. „Якщо З'єднані Стейти, Австралія і Франція спрямлять озброєнню Пномпеню, то громадян цих країн на камбоджійській території чекає смерть", — підкреслюється в заяві „Червоних хмерів".

УЧАСНИКИ З'ЇЗДУ чеченського народу, який розпочав працю у Грозному в середу, 10-го серпня, звернулися до президента Джохара Дудаєва з такою вимогою: „Негайно запровадити військовий стан на всій території республіки, проголосити загальну мобілізацію чоловічої половини населення, організувати всі необхідні засоби для відбиття агресії з боку російської армії". У програмі чеченської телевізії виступила 80-річна жінка, яка недавно здійснила паломництво у Мекку. Вона звинуватила колишнього голову Верховної ради Росії Руслана Хазбулатова, який тепер перебуває у Грозному, у „зраді чеченського народу, у змові з російськими силами і спробі роз'язати в республіці кривавий братовбивчий конфлікт". Чеченка запевнила, що коли Р. Хазбулатов „не припинить своєї античеченської діяльности, то всі матері Чечні проклянуть його".

В СЕРЕДУ, 10-ГО СЕРПНЯ, у Франції заарештовано 40 альжирців, які входили до складу терористичних ісламських груп. Серед затриманих є шестеро членів так званої Ісламської бойової групи, яка здійснила десятки збройних нападів на чужинців в Альжирі. Тепер усіх їх депортують з Франції. Міністер внутрішніх справ Шарль Паскуа не повідомив, у яку саме країну, однак запевнив, що принаймні не в Альжир, де терористів чекала б кара смерти. Французька поліція здійснила свою операцію у відповідь на вбивство в альжирській столиці п'ятьох громадян Франції — трьох охоронців будинку, де мешкають працівники французької амбасади, і двох дипломатів. Відповідальність за злочин взяла на себе Ісламська бойова група, головне бюро якої знаходиться в Парижі.

РОСІЯ СТАЛА СВІТОВИМ чемпіоном щодо кількости летунських катастроф. В 1993 році там відбулося 11 значних катастроф, у яких загинула 221 особа, а в цьому році сума світових повітряних нещасть вже налічує 270 осіб. В кінці минулого тижня в Забайкаллі, поблизу міста Чити, розбився військово-транспортовий літак типу АН-12, у висліді загинули 39 старшин, двоє членів їхніх родин і шість членів летунської залоги.

В АМЕРИЦІ

У СЕРЕДУ, 10-го СЕРПНЯ, ЗСА надали право в'їзду 25 кубинським втікачам, які викрали військовий човен і ним попрямували до побережжя Флориди, а 26-го втікача затримано для переслухань. Уряд Куби настоює, щоб усіх 26 втікачів повернути до Куби, бо, викрадаючи човен, вбито старшину кубинської морської фльоти. Одначе ці твердження кубинських властей є дещо розбіжними із перебігом подій, як їх описують втікачі. Це вже четверте кубинське викрадене човна з втікачами за минулі два тижні пристало до берегів ЗСА. З цього приводу Фідель Кастро твердить, що в цьому, вина ЗСА, які приймають втікачів і так заохочують кубинців до втечі.

У СЕРЕДУ, 10-го СЕРПНЯ, Американська спілка пенсіонерів, яка нараховує 33 мільйони членів, закликала своїх членів підтримати пляни медичного забезпечення пропоновані демократичними провідниками Конгресу Ричардом Гепгардом і сенатором Джорджем Мічеллом, але не зазначувалося котрий із плянів їм більше до вподоби. Така підтримка зі сторони цієї багаточленної спілки є великою заохотою не тільки згаданих демократичних конгресменів, але також і для президента Билла Клінтона. Президент Американської спілки пенсіонерів Юджін Лермани підкреслив, що „хоча ні один із плянів не є досконалим, ми уважаємо, що вони є основою поширеної охорони здоров'я для всіх американців".

У ВАШІНГТОНІ ПРЕЗИДЕНТ Билл Клінтон у середу, 10-го серпня, підкреслив, що не прийме до уваги жодного пляну медичного забезпечення, у якому немає запевнення бодай на охоплення ним хоча б 95 відсотків населення. З уваги на те, він бере під увагу пропонований плян забезпечення охорони здоров'я, виготовлений сенатором-демократом Джорджем Мічеллом, провідником сенатської більшости, який запевнює охоплення 95 відсотків населення до 2000 року, а якщо це не станеться, то працедавці мусітимуть платити половину коштів медичного забезпечення своїх працівників.

ЗМУШЕНІ ЗІЗНАВАТИ під присягою перед Сенатською комісією в справах розвідки, керівники найбільш засекреченої американської розвідувальної агенції, визнали свою вину, коли вибачались перед згаданою комісією за те, що скрили в бюджеті суму 347 міл.дол., 10 міл. дол. на спорудження нової головної квартири цієї агенції. Роджер Марш, керівник проєкту побудови, сказав, що „це було наявним недбальством", яке досі ніхто не квестіонував, бо це уважалося прийнятою нормою. Існування згаданого бюра стало відомим щойно у 1992 році, а до цих пір це було державною таємницею, тому й не дивно, що директор Джеффрі Ґерріс і його заступник Джеймс Гилл з неприхованим поденервуванням зізнавали на цьому першому публічному форумі від часу існування цієї агенції, що існує вже 34 роки.

ДЕЛЕҐАЦІЯ УРЯДОВЦІВ ЗСА, яку очолює старший координатор для країн Співдружности Незалежних Держав у Державному департаменті ЗСА Джеймс Колінс, зустрілася в Києві, де тепер перебуває, з головою Комісії закордонних справ і зв'язків з СНД Верховної Ради України Борисом Олійником і його заступником Іваном Зайцем. На зустрічі порушено питання підтримання безпеки у світі, прискорення програми роззброєння та надання фондів для цієї справи, прискорення інтеграції України у світове співавторство, а також питання пов'язані з ліквідацією наслідків чорнобильської катастрофи. Присутнім також був амбасадор ЗСА в Україні Вільям Міллер.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні
(202) 347 UNAW (202) 347-8631 (факс)

Postmaster Send address changes to
"Svoboda" 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N.J.

Передплата на рік $55.00 на півроку $32.00 на 3 місяці $17.00
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертається тільки тоді коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City N.J. 07303

Клопіт з Кубою

У 1959 році Фідель Кастро провів успішний переворот проти диктаторського режиму Фульґенція Батісти і тоді Америка та інші країни Заходу раділи, що на Кубі прийшов до влади демократ. Але Кастро дуже швидко замінив праву диктатуру Батісти власною — лівою, комуністичною диктатурою. Під кінець свого урядування президент Д. Д. Айзенгавер вишколив та озброїв добровільців, ворожих Кастрові.

За президентури Джана Кеннеді проведено успішне висадження на Кубі тієї збройної частини, але Кеннеді послухав своїх ліберальних дорадників, не дав висадженню летунської „парасолі", і добрий плян Айзенгавера позбутися комуністичного ватажка з найближчого сусідства скінчився катастрофою. Джан Кеннеді ще раз прислужився Кастрові. Коли американська розвідка підтвердила, що ночами перевозили на Кубу з Совєтського Союзу частини ракет на близьку віддаль і вдень монтували їх, скеровуючи проти Америки, Кеннеді проголосив бльокаду Куби і пануючий тоді в СССР Нікіта Хрущов завернув совєтські кораблі, які були в дорозі до Куби. Коли Хрущову дорікнули, що він злякався американського „здохлого тигра", Хрущов відповів: „Той здохлий тигр має атомові зуби". Прийшло до компромісу: Хрущов забрав з Куби совєтські ракети, а Кеннеді зобов'язався, що Америка ніколи не виступить збройно проти Куби Фіделя Кастра.

Коли Джан Кеннеді впав жертвою політичного атентату у Далласі, Тексас, 1963 року, його постать осяяна в очах американців ореолом національного мученика, але американські історики та політичні публіцисти ніколи не згадують, що насправді він, Джан Кеннеді, закріпив на Кубі комуністичний режим Фіделя Кастра. І Кастро став наче національним героєм кубинців, бо економічний бойкот Куби Америкою не робив великої шкоди: европейські країни не приєдналися до того бойкоту, а Совєтський Союз став щедрим добродієм Куби і протектором Фіделя Кастра.

Ситуація радикально змінилася з упадком Совєтського Союзу. На Кубі настала економічна криза, яка щораз гіршає. З Куби почалася масова втеча човнами, ба навіть викраденими літаками, і тепер на Фльориді є з мільйон таких нелеґальних еміґрантів, які всякають в масу своїх земляків, попередніх втікачів. Той масовий наплив кубинських втікачів створив на Фльориді не тільки серйозну соціяльно-економічну проблему, але й проблему безпеки, бо між отими втікачами були злочинні елементи.

Останнім часом ситуація загострилася, бо на Кубі загальне невдоволення проявляється вже у спорадичних протирежимових виступах. Надійшла вістка про вбивство якогось тамтешнього старшини. Кастро, підозріваючи, що це Америка бунтує йому людей, пригрозив, що він відкриє кордони, дозволить всім, хто тільки захоче, шукати раю в Америці. Офіційна американська реакція була така, що Америка вважатиме такий хід Кастра як ворожий акт з усіма наслідками. Можна здогадатися, що реакцією Америки на відкриття кордонів Куби було б уневажнення заяви Джана Кеннеді про „невтральність" ЗСА у відношенні до режиму Фіделя Кастра.

Фідель Кастро має тепер 68 років, але він ще кремезний, здоровий. Про безпеку його режиму дбає його брат Рауль у ранзі генерала, командант армії і поліції. А втім, провал комунізму на Сході Европи є возом, який котиться вниз, і такі сумні події, як вибір Олександра Мороза на голову Верховної Ради чи віра Міхаїла Горбачова у можливість воскресення комунізму „з людським обличчям", — того спаду воза вже не зупинять. Всі познаки вказують, що з усіх існуючих ще комуністичних країн Куба найшвидше піде слідом СССР.

Микола Бараболяк

ДЕ РИМ, ДЕ КРИМ, ДЕ ЛОНДОН, А ДЕ КИЇВ...

А в Києві думають, що Верховна Рада України, — це наче посестра британського парляменту. У Великобританії вся влада в руках парляменту. Уряд — тільки виконавчий орган парляменту, який (парлямент) має силу відсунути в будь-який час. Головою держави є королева, але її уповноваження і прерогативи фактично в руках уряду, що формується правлячою партією.

У Верховній Раді України думають: чому ж би ні? Таж конституція, по суті, супердемократична, як британська. „Вся влада радам!" народом обраним. Забудьмо про Політбюро. Нині його нема. То чому ж не здійснювати постанов цієї конституції, тримати Верховній Раді всі засоби влади, а виконавчим органам — Президентові і Кабінетові Міністрів — приділяти стільки влади, скільки Верховна Рада визнає за потрібне, маючи на увазі інтереси і політику її більшости.

Нехтується істотним. Ніхто не має сумніву, що парлямент Великобританії репрезентує переважну більшість народу королівства. Верховна Рада України репрезентує теж більшість. Заковика тільки в тому, куди прямує ця „більшість". Твориться українська держава, незалежна держава, зрозуміло. Чи є це нинішня більшість, репрезентована більшістю у Верховній Раді за незалежну Україну?

Все вказує на те, що і більшість у попередній Верховній Раді, і в теперішній не співдіє у творенні незалежности, а всіми засобами, зі саботуванням включно, зокрема економічних реформ, націлює головно на послаблення держави, на знецінювання її, все з метою показати, що Україна нездатна правити собою, що вона не може бути без опіки „матушки Росії". Все шито надто грубими нитками, щоб не бачити таких інтенцій на дальшу мету.

Та, скаже читач, не проголосувала за таку саме Верховну Раду більшість населення України? Воля народу — її коритись.

Годі обминути питання вільного волевиявлення. Воно бентежить світову опінію. Що 10 мільйонів російського населення буде за єднання з Росією — зрозуміло. Але як обійти дійсність, що східня і південна Україна теж виявила в останніх виборах виразне русофільство у голосуванні за кандидатів, які ніяк не проявляють незалежницьких тенденцій. А земля під ногами горить. Коли у короткому часі не унапрямити владу в Україні на реформаторські і незалежницькі рейки, то занапастимо Україну. Потрібна сильна виконавча влада, незалежна від настанов нинішньої більшости у Верховній Раді.

Леонід Кравчук мав нагоду накинути попередній Верховній Раді проєкт конституції, в якій закріплено прерогативи виконавчих органів, як це вдалося зробити Єльцинові в Росії. Однак нагоду проґавлено.

Україні потрібна конституція на зразок деголівської. В принципі система парляментарна зі запорукою, що в час „кризи" президент перебирає майже диктаторську владу.

В Україні створилися всі передумови кризової ситуації. Без втручання Президента з проведенням реформ, для України передбачається невеселе майбутнє. Коли Верховна Рада буде далі саботувати реформи. Україна котитиметься у лапи Кремля. Прикра ситуація. А в моїх очах вона майже трагічна з уваги на глибші коріння нещасної ситуації в Україні.

Схід і південь України післали до нової Верховної Ради знову колишніх номенклятурників, директорів підприємств і голів колгоспів та інших адораторів колишнього режиму. Не дивуватись їм, що пхаються до політичної влади, щоб якнайдовше втриматись при владі не тільки на місцях, але й на вершинах. Це переважно росіяни, яким українське чуже, а разом з тим і незалежницькі аспірації. Але чи не в психологічно культурній російській неволі опинилися і виборці, які їх обрали?

Східня і південна Україна культурно — це Росія і те мусимо собі усвідомити. Недаремно пішло понад 300 років культурного тиску Росії на Україну. Знищила Росія українське село, знівечила і зерна української культури в Україні. Більшість депутатів Верховної Ради України — це люди російської культури. Тому не треба дивуватися, куди вони прагнуть вести Україну.

Україні доведеться відстояти культурний двобій Давида проти Ґоліята. Але яка та Европа і той Захід — він все ж таки манить і тягне і Україну, і Росію. Надія — в „узахіднюванні" Росії. Тоді і Україна стане хилитись до Заходу і „відмосковщуватиметься". Тому українці повинні твердо стояти на „узахіднюванні" життя на всіх відтинках, „відсхіднюватися" від усього, переймати досягнення, набуті на Заході, не виключаючи і Української Греко-Католицької Церкви, де останнім часом видимі прояви „усхіднювання" в користь єдности. Без культурного „узахіднення" України і тим самим її відросійщення (відсхіднювання) для України майбутнього нема.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про не нашу Україну

Від часу, коли серед нашої громади збільшилася кількість новоприбулих з українських земель, почитність щоденника російською мовою, що виходить в Ню Йорку, значно збільшилася. Раз-у-раз чуємо, як цитують наші брати „Новое Русское Слово".

Не дивно, отже, що постійно хтось покликується на статті із того, до речі, добре редаґованого і великого за обсягом щоденника, або перекладає цікаві відомості таким „ігнорантам" російського язика як (О-КА). Але вчора, взявши в руки цю так почитну серед українців газету, мені впала в око одна сторінка оголошення, до якого я навіть не потребувала перекладу. Там було на величину цілої сторінки повідомлення, ще й прикрашене світлинами та рисунками, на якому великими літерами стояло так добре нам усім відоме слово „УКРАИНА". Виявляється, що під тою рідною і близькою нам назвою відкривається „супермодерний ресторан-кабаре", як це подає оголошення, в якому також читаємо, що цей ресторан відкритий буде від 11-го серпня сім днів в тижні і що в ньому можна влаштовувати різні бенкети, забави чи родинні святкування при звуках вокально-інструментального ансамблю, світлину якого також оглядаємо. Ба, що більше, нас запрошують до різноманітної кухні — европейської, російської та ще японської. Світлини вказують на те, що приміщення просторе та елеґантне. А де цей ресторан? Розуміється, на славному Брайтон Біч у Брукліні.

Дивлюся на це оголошення і, розуміється, бере мене жаль, а то і зависть, що ніколи подібного не бачила ще на сторінках нашої „Свободи" і що в цілому Ню Йорку немає ні одного українського ресторану-кабаре чи просто доброго, привітного українського ресторану, де можна б у приємній атмосфері з'їсти, зустрітися чи перебути кілька годин з почуттям, що ви „у себе".

Пригадується єдиний того роду льокаль, яким була славна „Орхідея" на Другій авеню, де під бистрим зором „пані Мушки" обслуга звивалася, хоч приміщення не були надто вигідні та просторі, зате була та українська атмосфера, що притягала і молодих, і старших. Але наша „Орхідея" була одна-єдина — справді репрезентативного українського льокалю в Ню Йорку таки немає і не було, хоч взагалі такого болісно бракує. Це відчувають болюче як ті, що вже довго живуть в Ню Йорку чи околиці, так і новоприбулі, які не знаходять ніде відповідного місця зустрічі. Про це чули ми недавно у розмові з новоприбулими на телевізійній програмі „Контакт" і на це жаліються постійно гості з України. Невідомо нам також, щоб був відповідний український ресторан в Нюарку, Пассейку чи Філядельфії. Читаємо, що в Чикаґо постав тепер і процвітає „Львів" під зарядом саме новоприбулих. Чи треба було аж нової хвилі приїжджих, щоб десь створити так потрібну для доброго самопочуття атмосферу, для поживи шлунку і душі?

Якось ми, що тут вже живемо довгими роками, не відчули браку відповідного для нас, українців, свого льокалю в метрополії світу чи в її околиці. Либонь, вже так відчужилися, що такого місця зустрічі не потребуємо. А тим часом в Ню Йорку як гриби по дощі появляються у всіх дільницях маленькі, приємні кофейні із знаменитою чорною кавою, а на Брайтон Біч розцвітає не наша Україна...

О-КА

Роман С. Голіят

ПРО ПЕРЕБУВАННЯ В КИЄВІ

У „Файненшел Таймс" з 25-го липня ц. р., Христя Фріленд у своєму есеї „Chrystia Freeland offers advice for a trip to Kiev, and says you'll need stamina to cope with Ukrainian hospitality. Hosts with the Most" говорить про стан у сучасному Києві. Не зважаючи на жахливі економічні відносини, ви не будете відчувати голоду в країні, яка була колись „житницею Европи". Перед відлетом немає потреби купувати без оподаткування — шоколяду, сигарети і перфуму, бо того є подостатком і дешевше в кіосках, розташованих на головних вулицях Києва.

Вона радить, щоб взяти зі собою готівку й не забути тримати її в грошевих поясах. Приїхавши до Борисполя, київського міжнародного летовища, там радять підприємцям корисну лекцію про Україну: совєтська система відійшла, але ефективний механізм ще не появився, щоб заступити попередню.

Є ряд удогіднень. В'їзна віза, на яку треба було ждати в черзі перед совєтськими амбасадами за кордоном, тепер її можна придбати значно легше й значно вчасніше, без великої витрати часу, за 50 дол., на кордонах України (у контрасті до сусідньої Росії). Одначе, каже Х. Фріленд, ви мусите бути приготованим довго чекати на київському брудному летовищі. Запрошення від української установи не все є необхідним, але воно часто прискорює процес.

Чужинець, що добре не володіє українською чи російською мовами, мусить платити 40 до 50 дол. за таксівку до центру міста. Після домовлення українські таксівкарі обслуговують осіб чесно.

Х. Фріленд каже, що найгіршою частиною відвідин Києва правдоподібно буде квартира; готелі „Дніпро" і „Хрещатик" на головній вулиці міста, положені недалеко центру — недорогі (приблизно 120 дол. за ніч), але їх кімнати — малі, з невигідними ліжками й розпадаючими лазничками. Готель „Інтурист-Русь" на горбку, недалеко центру міста, багато більше вигідний, має факс й фотокопіювальні машини, але рахунок за ніч виносить 200 дол.

Якщо ваше відвідування пов'язане з державною установою, старайтеся дістати кімнату в „Національному готелі". Раніше він був зарезервований для високопоставлених комуністичних службовців (перед проголошенням незалежности України він був відомий як готель Жовтневої революції). „Національний готель" є показом життєвого стилю старого режиму. Він пишається великими мармурами й багатьма канделябрами, більшими, ніж Европейський банк реконструкції і розвитку в Лондоні. Цей готель є безпечним, вигідним і положений в центрі Києва.

Авторка дальше радить неукраїнським гостям, які відвідують Київ для приємности, їм найкраще замовити перекладача і водія. Найперше, знайти перекладача (ще перед своїм приїздом), і просіть її, чи його, щоб домовився з міським таксівкарем.

Перекладач повинен коштувати від 50 до 70 дол. на день, а авто – 40 дол. на день. Підприємець, що має своє бюро в Москві, часом привозить зі собою своїх російських перекладачів; є краще мати місцевого. Не зважаючи на те, що всі українці говорять по-російськи, більшість службових справ ведеться українською мовою, яку російський перекладач не буде точно розуміти.

Українська бизнесова етикета є незбагненою, але вітальною для господаря. Контракти часто призначуються не для фірми, яка

(Закінчення на стор. 3)

І. Дибко-Филипчак

„ДИРИҐЕНТ ОСТАННЬОЇ СВІЧКИ"

Це заголовок другої з черги збірки поезій Оксани Забужко. Книжка вийшла у видавництві „Радянський письменник" у Києві в 1990 році тиражем 5,000 примірників. На 130 сторінках — 93 вірші, згруповані в чотирьох розділах: „Початкова школа", „Світ без любови", „Королівство повалених статуй" і „Молитва Нострадамуса". Художнє оформлення М. Недзельського.

З вступного слова редактора Л. Голоти довідуємося, що „Оксана Забужко — одна з провідних молодих поетес України, її творчість народжена сучасним днем і великою мірою виражає психологію та естетичні засади молодого покоління". А далі пояснює значення назви збірки, в якій поетка говорить „Про жертовну долю 'дириґента останньої свічки' — символічного хранителя культурних цінностей у сучасному світі". Пояснення зрозуміле й ні, бо викликає питання чому „останньої" свічки. Невже ця свічка була в більшій кількості, а ось тепер, в 1990 році, стала останньою? Невже у „сучасному світі" (не знаю який світ має на думці редактор) нема вже і не знайдеться „жертовного хранителя культурних цінностей"? Невже не стало в Україні й світі „свічок"? Та це лиш такі мої, на марґінесі, питання. А навело на роздуми слово „остання"... До того ж ще й зміст віршів пронизаних тонами „бе-моль" (у книжці вірші під музичними назвами, тому й дозволяю собі на зауваження: „бе-моль"). До речі, до такого зауваження помагає і поетеса: „Ах, я, мабуть, з тих, що і в свято заводить сумної". Та це не втратить вартости у сприйманні особливих віршів, часто-густо у психологічно-філософських роздумах, що інколи наче роздягають модерними руками дійсність із переважаючого, притаманного поетам-лірикам, вислову.

У віршах Оксани Забужко ця дійсність передана, у всіх своїх суворостях і вульгаризмах буденщини, у дослівному. Після прочитання віршів приходжу до висновку, що Оксана Забужко, хоч ще дуже молода поетеса, належить до того роду людей, які кажуть: „Склянка наполовину порожня", а не до тих, які вважають, „що наполовину повна". Мабуть, щодення, яке стрічала поетка, не сприяло і не сприяє цьому другому вислову. Саме те й пояснює у вірші „Голосом вісімдесятих":

О жорстоке століття, закроєне з воєн і боєнь!
Не встигаєм забути усе, що до нас відбуло,
Як на голови нам пада з неба який-небудь „Боінг",
І підломавши під себе обвисле криваве крило.
О, смертельний наш вік!

А далі у тому ж вірші поетка пояснює, хто і як почав життя тих, кому довелося зустрічати саме ось той „смертельний вік":

Зачинали нас в ночах батьки реабілітовані,
Синім киснем надій накачавши нам вени тугі.

Ось так, без надхнення любови, у цьому „почалось" життя поетки... В цьому вірші і питання любови не було таким, яким би йому слід бути:

І любов по копійці міняли бозна-де і з ким, —
Непритомною пам'яттю тіл, спраглих тіл,
ми ввесь час пам'ятали,
Що на київській крові
десь родять афганські піски...

Думка в тих словах, хоч і передана в модерній словесності, глибока й трепетно хвилююча. До речі, всі вірші написані у тому рівні словесности.

Цікаво читати твори Оксани Забужко і приглянутися зблизька до тієї сторінки, яка гряде з-під пера молодих письменників і вписується у книгу нашої літератури — України, де у привілеях свободи думки буде розвиватись... Про будні, наприклад, як ось у вірші „Корабель буднів":

Наче в Ноїв ковчег, нас упхалось в той час непомалу —
Кат і жертва, брехун і підбрехач і той, кому — так, все
одно,
Всі пліч-опліч сопуть, і всі норовлять до штурвала —
Поки все-таки штиль і покіль ще не йдемо на дно.
Як ми трудно пливем на усі сторони на чотири!..
Розгойдає — ну що ж: помагай кому бог, кому чорт...

Читаючи вірші, звикаю до деяких висловів, бо думка віршів, безперечно, гідна уваги, лиш не можу ще (а може вже й ніколи) звикнути до правопису, коли слово Бог написане з малої букви. Гм, який дивний той правопис видавництва „Радянський письменник"!..

У вірші „Коментар до дій св. апостолів" таки дуже заплутались мої думки і хотілось би заговорити люб'язним голосом поради поетесі, як своїй доні: Чому саме ця тема? Мала б я розуміти її як алегорію? Та я, на жаль, замість алегорії відчуваю щось із... Рушти. Не хочу цього почуття, але воно настирливо находить, коли читаю:

Що ж ти, Петре, стоїш?
Вже ті стражники щезли за рогом —
Тільки натовпу гук од намісницьких лине палат.
І яка там різниця — чи богом він був чи не богом:
Справа, зрештою, в іншім, а в чім —
то не знає й Пилат.

А далі читаю, як відрікається:

Так, я був з ним. Крізь сльози.
без продиху стиснутий черню,
Молитовно дивився, і слухав, і плакав осанну,
дурний...

Чому „дурний"?.. І чому:

Магдалинині чорні маслини з-під вигнутих безецно вій...
Тут і смерть — лицедійство: герой, зрозуміло ж,
воскресне
І вклониться публіці вийде во славі своїй.

І не зчулась я, коли, прочитавши цього вірша, й собі попала на „бе-моль"... Довідалась я, що вже готова третя збірка поезій поетеси, і хочу вірити, що, може, в ній вже не буде питань чи „був він богом чи ні"... Бо в Україні й в діяспорі і Він пишуть з великої букви, і Богом з великої. Та це лиш материнська порада...

Є ще дуже вартий уваги вірш „Прип'ять. Патюрмонт". Це про жахіття в Чорнобилі:

Це, здається, світанок — і світло, немов простирадла,
прим'яте.
В попільничці недокурки.
В вазі — заплющена квітка.
На чотири стіни переможна тінь — і порожня кімната.
Жодного свідка.
Тут хтось був!
Ще хвилину тому на рудій поліровці тремтіли
Два прозорих вогні — від сльози і сльози
(чи тут мешкали двоє?)
Тільки в кріслі костюм, перед миттю заповнений тілом.

(Закінчення на стор. 3)

Спомини активіста

Коли б кількість світлин і фотокопій документів у споминах була предметом конкурсу, тоді 208-сторінкова книжка „Молочний шлях" Івана Гонтара напевно вийшла б першуном.

У передмові, між іншим, читаємо: „Події склалися так, що автор упродовж одного року служив у двох арміях, які вели між собою тотальну війну". І далі: „Автор навів клясичний приклад тодішнього положення справи української національности, а зокрема справу рятування перед примусовою репатріяцією тих українців, які перед 1-им вересня 1939 року жили в межах СССР, і усіх зареєстрованих як українців. (Між іншим, свідчення автора заперечує твердження диверсантів, мовляв, Іван Дем'янюк на аплікації про громадянство брехнею скривав своє минуле). Польські кола у Великій Британії наполегливо робили заходи з метою професійного вишколу військової молоді. Треба признати, що тут кожний охочий учитися мав добру нагоду".

Документацію споминів доповнюють списки жертв марксистського та гітлерівського режимів, а також списки емігрантів із Коропця. Коротко: Спомин І. Гонтара — це документ часу.

Багато дечого читач знайде в додатках. Є багато ілюстрований додаток про турне канадських українських молодечих ансамблів по Україні.

Автор розглядає можливість фінансувати перевидання книжки в Україні і там гроші за продані книжки призначити на добродійні цілі. Ціна книжки в Канаді і ЗСА кан. 13 дол., за океан рівновартість 15 ам. дол. з пересилкою. (Летунська пошта 20 ам. дол.) Писати до І. Hontar, 66 Royalavon Crs., Etobicoke, Ont., Canada M9A 2E9.

Про перебування...

(Закінчення зі стор. 2)

обіцяє кращі умовини, але для людей, що переконують своїх українських партнерів, що вони є в основному добрими людьми.

Щоб показати свою ввічливість і добру вдачу, будьте приготовані провести довгу ніч зі своїми українськими партнерами аж доки не спожиєте велику кількість алькоголю і харчу. Ритуал звичайно починається о год. 7-ій вранці і продовжується аж поза північ. Тим, що не беруть участи в таких „прийняттях", Х. Фріленд рекомендує ряд ресторанів, італійських і китайських, в яких харч на особу коштує 40 дол.

Найкраще можна забавити українських партнерів поїздкою судном по Дніпрі. Випозичення судна на вечір повинно коштувати коло 500 дол., тобто 60 дол. від особи, за 36-годинну подорож по Дніпрі.

І на кінець свого есею Х. Фріленд радить, щоб фірми не приносили контрактів аж поки їх компанія не розвантажиться в Києві. Свою розповідь вона прикрасила пам'ятником Хмельницького з підписом: „Гасло на вулиці: обставини в Києві є кращими, ніж багато з відвідувачів сподівалися".

„Диригент останньої свічки"

(Закінчення зі стор. 2)

А ось на стор. 74 як влучно, до буквальності, схоплена дійсність у вірші „Про рукостискання":

Люблю, коли ручкаються чоловіки!
Ах ти господи, як це наївно!
Стільки тих стисків — аж дубнуть руки!
Десь визрівають пухлинами війни —
А президенти стискають в обіймах
Тих, кого завтра розмажуть по бруку!

У четвертому розділі книжки „Пророцтва Нострадамуса" є лірична драма під тим же заголовком і друга „поема-видіння" — „Самогубне дерево". Та ще не можна поминути особливого вірша „Рядок з автобіографії". В ньому дихає те, що саме пояснює поетеса: „І внизали в легені мої":

Мої предки були не вбогі
На пісні та свячені ножі.
З моїх предків, хвалити бога,
Завалокам ніхто не служив!

Дарували від батька до сина
Честь у спадок — як білу кість!
Мої предки були красиві —
Ворогам на подив і злість.

Хай не славою (бог там з нею) —
Як присягою на шаблях.
Мої предки владали землею —
Їм належала ця земля.

І цупким, наче нить, основи
Крізь віки однієї сім'ї,
Невразливим —
пронесли слово
І внизали в легені мої...

Ох і моцна була порода —
Соловки, Магадан, Колима...
Мої предки були народом —
Тим народом, якого нема...

На кінець слід згадати, що перша збірка поезій Оксани Забужко видана ще в 1985 році у видавництві „Молодь". Вона є авторкою низки статтей і нарисів з питань культури. У перекладі поетеси з англійської мови вийшла повість Патрика Д. Смита „Місто ангелів", також є готова до друку збірка поезій Сільвії Плят.

Оксана Забужко закінчила філософський факультет Київського Державного Університету і аспірантуру з естетики. Була на викладацькій роботі.

А в моєму побажанні є, щоб поетеса не лиш третьою, а тридцятою збіркою поезій збагачувала літературу України, що дай Боже (з великої букви!). Також, щоб прийшов той час, щоб ожила та „честь, що передавалась у спадок" предками, і щоб в наступних творах Оксана Забужко могла змінити слово „нема" на „вже є"!

Збірку поезій О. Забужко можна замовити, виславши чек або м/ордер на 6 дол. на адресу: Oksana Zabuzhko, 211 Sparks Blvd., Department of Slavic and East European Lancuages, Penn State University, University Park, Pa. 16802.

Пластова Станиця в Ню Йорку — перегляд року

Нюйоркська Пластова Станиця закінчила свій рік зайнять, а новацтво, юнацтво і старше пластунство роз'їхалося на літні пластові табори. Цього року праця в станиці проходила добре, відбуто різні імпрези, а також „у виховній лінії станиця дуже успішно вив'язалась", потвердив у розмові станичний, пл. ссен. Володимир Корнага. Вплинуло 14 нових членів до новацтва, і новацькі та юнацькі сходини відбулись регулярно кожного тижня. У виховному уладі є 119 членів.

В жовтні 1993 року відбувся станичний листопадовий апель, на якому відповідною програмою відзначено поляглих у визвольних змаганнях та Листопадовому зриві. У другій частині свята переведено підвищення ступенів новацтва, юнацтва, здобуття вмілостей, як також заяви вступу до новацтва.

Також у жовтні новацтво мало свою мінікостюмівку — перевдягання в строї звірят чи постатей з казок.

Орликіяда, яку організує сеніорський курінь „Орликівці", щороку відбувається на Союзівці. Юнацтво з усіх станиць з'їжджається, щоб узяти участь у змагу. Цьогорічною темою Орликіяди була „українська пісня". Пл. розв. Надя Савицька з 2-го куреня нюйоркської станиці була вибрана гетьманівною Орликіяди, а 3-ий курінь юнаків виграв 2-ге місце в загальному точкуванні.

Як і кожного року, в грудні загостив до новацтва святий Миколай. Святочну сценку приготовили гніздові (ст. пл. Ліда Ґной і ст. пл. Коля Савицький) з поміччю братчиків і сестричок. Рівночасно відбувся святочний ярмарок, продаж печива, прикрас на ялинку та книжок для дітей і молоді. Юначки 2-го куреня продавали солодке, а курінь „Лісові Мавки" виготовив і продавав дитячі пластові сорочинки. Старше пластунство також мало свого Миколайка, який обдарував їх дарунками і разом з ними колядував.

Сеніори відсвяткували різдвяний час традиційною ялинкою для сеніорату з родинами. Підготовлено відповідну програму та святочний обід. Присутні колядували і в дружній атмосфері провели час. При цій нагоді пл. сен. Л. Романків, від імени Головної Пластової Булави, надав пл. сен. Петрові Ґоєві відзначення, (орден Вічного Вогню в золоті), за його громадську працю.

В січні відбулася станична Свічечка з різдвяною програмою, засвідченням свічок та традиційною кутею, хоч через погану погоду багато членів станиці не могло приїхати. Після Свічечки новацтво, юнацтво та старше пластунство ходило колядувати з побажаннями на щасливий Новий Рік.

У березні в Народному Домі відбулася новацька костюмівка, на якій темою казки був цирк. Сценарій написала ст. пл. Дарка Юрчук, а танці і декорації підготовили сестрички і братчики та мами новацтва. Під проводом цирк-майстра, ст. пл. Тараса Ференцевича кожний рій показував свої штуки і танці. Перед глядачами виходили паяцики, вершники, балерини, акробати, песики, силачі, і т. д. Після програми відбулася дефіляда всіх виконавців, а юначки 2-го куреня перевели з присутніми дітьми гри і забави. При цій нагоді курінь „Лісові Мавки" збирав дитячу одежу і забавки для висилки до сиротинців України. Цю акцію „Лісові Мавки" розголосили ще перед маскарадою.

У квітні відбулося спільне станичне передвеликоднє причастя, а також стійка при Божому Гробі у Велику п'ятницю і суботу.

Місяць травень був напевно найбільш активний для юнацтва. Відбуто юнацьку прогульку до Вестчестер Маунтен Лейк Парку. Це нове місце дуже сподобалось юнацтву і на цій прогульці переведено підготову до свята Юрія. Свято Юрія відбувається кожного року під кінець травня на пластовій оселі Вівча Тропа. Цього року свято зорганізували три курені — „Лісові Мавки", „Хрестоносці" та „Лісові Чорти". Програма свята була дуже добре складена і юнацтво мало цілий час цікаві заняття.

Новаки дістають підвищення ступенів.
Фото Тараса Ференцевича

Новацтво відбуло своє свято Юрія в Ґлен Ков, де в програмі були ігри, спів, розповіді казок, а на кінець — ватра.

Старше пластунство станиці відновило свою діяльність, бо „без нього станиця не мола б функціонувати", — каже станичний.

Старше пластунство активне в станичній старшині та працює з новацтвом і юнацтвом. Пластприят відбув свої загальні збори, на яких вибрано управу на чолі з пл. сен. Мирою Ганкевич.

Пластприят сприяє станиці в її діяльності і займається буфетом чи перекускою під час станичних імпрез.

11-го червня станичним апелем закінчено зайняття в станиці. Новацтво і юнацтво попрощалось на літний час і роз'їхалось по таборах. У вересні станиця знов почне свої нормальні зайняття. Загальні збори станиці заплянувано на початок жовтня.

Нелегко в теперішних умовах провадити станицю, але дуже добре, що є група молодих, які хочуть провадити працю, цікавляться Пластом і долею станиці. Дуже важливо, щоб родичі виявляли більше зрозуміння, підтримували і допомагали станиці, та щоб заохочували своїх дітей здавати вмілости, проби та якнайкраще вив'язуватися зі своїх пластових обов'язків.

ст. пл. Галя Кузишин

Пластове новацтво зі своїми виховниками під час міні-костюмівки.

Річна літня зустріч активу УНСоюзу в Дітройті

Учасники літньої зустрічі активу УНСоюзу Дітройтської Округи на оселі „Діброва".

Дітройтська Округа — одна з найбільших у системі УНСоюзу. Хоча може не завжди є першуном у придбанні нових членів, все ж таки у міру можливостей старається виконати призначені їй квоти. Одною з традиційних імпрез Округи є літня зустріч активу на оселі „Діброва".

Цьогорічна зустріч відбулася у суботу, 23-го липня. Від год. 12:30 до 1:30 відбувся коктейл, а опісля подано смачний обід. Після обіду почалася офіційна частина програми, яку відкрив голова Округи і нововибраний головний радний д-р Олександер Серафин. Після привітання присутніх він проаналізував стан нашої Округи у рамках УНСоюзу. Дальше інформував, що хоча досі придбано 28 нових членів, однак завжди є можливість збільшити членство. Д-р Серафин закликав присутніх секретарів докласти усіх зусиль для осягнення квоти на 1994 рік. Дальше повідомив, що має приємну несподіванку, а саме, що Комісія для признання звання Союзовця Року на 1994 рік тим разом відзначила цією почестю одного з найбільш активних членів нашої Округи, д-ра Атанаса Слюсарчука. Д-р Слюсарчук біля 40 років тому сам заснував 174-ий (Пластовий) Відділ УНСоюзу, придбав понад 400 нових членів, є від часу його заснування його секретарем і є дуже активним у житті української громади Великого Дітройту. Звання особливо заслуженого члена УНСоюзу у братській та організаційній ділянці надано Ярославові Базюкові, довголітньому секретареві 175-го Відділу УНСоюзу, який виконував різні відповідальні обов'язки і функції так у 175-му Відділі, як і в Окрузі.

Після роздачі заслуженим союзовцям їхніх нагород голова попросив до слова Зенона Василькевича, який зі своєю дружиною недавно з нагоди єрейських свячень їхнього стипендиста отця Сергія Джміля відвідав українських поселенців у Бразилії. Помимо того, що наші поселенці у Бразилії це вже третє, четверте чи п'яте покоління, вони все ж таки затримали українську мову і традиції і тісно співпрацюють з Церквою. Він підкреслив факт, що їхній український католицький Єпископ Єфрем Кривий, ЧСВВ, за 20 років його єпископства висвятив 69 священиків. Хоча економічний стан у Бразилії не надто сильний, все таки наші люди, живучи у більшості на т. зв. колоніях, взаємно собі помагають і живуть з того, що вирощують сою, чорну фасолю, кукурудзу, тютюн та інші продукти. Його інформації доповнила його дружина Марта, яка зупинилася у першу чергу над відвідинами шкіл, інтернатів, сиротинців та новіціятів. Звернула особливу увагу на велику і плідну працю над вихованням молоді, яку ведуть Сестри Служебниці та інші згромадження монахинь, а також Згромадження Катехиток, тобто жінок, які добровільно посвятилися для праці над молоддю під опікою Єпископа. Їхньою головною настоятелькою на Бразилію є Ольга Корчаґін. З огляду на слабий економічний стан Бразилії є дуже побажане, щоби вплачувати через стипендійну акцію Союзу Українок Америки гроші для оплати за навчання для потребуючих. Ці гроші — це вклад українців діяспори у виховання української молоді у Бразилії.

Зліва: особливо відзначений за працю у братській і організаційній ділянці УНСоюзу Ярослав Базюк, голова Дітройт-ської Округи д-р Олександер Серафин, Союзовець Року д-р Атанас Слюсарчук.

Опісля Ірина Прийма прочитала гумореску Богдана Лепкого „Гості" — „спомини з минулого". У дальшій частині програми гість з України Володимир Майорчак поділився думками про життя в Україні. Він сам художник-маляр, приїхав з України у відвідини до родини і подав цікаві інформації про важкий економічний стан в Україні, особливо для мистців. Його деякі думки і поради дуже корисні для тих, які відвідують Україну.

Кінцевою частиною програми було відчитання Уляною Марущак гуморески невідомого авторства п. з. „Відвідини мого свояка в Україні". Гумореска була дуже на часі і мала у собі багато правди.

Офіційну частину програми закінчив голова Округи. Він подякував виконавцям програми за їхній вклад, як також усім членам, які подбали про дуже „важну" частину зустрічі, а саме смачну і здорову їжу і напитки. Він запросив усіх до спільного співу пісень під проводом Ольги Соловій при акомпаньяменті на гармонії Василя Лешука. Не один диригент бажав би мати у своєму хорі такі чудові голоси, якими пописувалися членки і члени нашої Округи. Після спільного співу зроблено спільні світлини.

Гарна соняшна погода і чудова природа оселі „Діброва", серед зелені і квітів, багато причинилася до непересічного успіху цієї традиційної вже зустрічі активу нашої Округи.

Зенон Василькевич

П. Котик-Заліско призначено громадським опікуном

Манапалан, Н. Дж. — Губернатор Ню Джерзі Крісті Тодд-Вітман 15-го липня, призначила Патришу Котик-Заліско громадським опікуном.

Патриша Котик-Заліско виростала у Ню Йорку, тепер живе у Манапалан Н. Дж., з чоловіком Володимиром і дочкою Ларисою. Бакалавреат з політичних наук, громадської адміністрації та російської мови здобула від Фордгамського університету у Бронксі, Н. Й., у 1977 році. Опісля вступила до правничої школи цього ж університету, яку закінчила першункою. Свої правничі студії продовжувала у Нюйоркському університеті, де здобула магістерський ступінь з ділянки робітничого та затруднюючого права.

Від 1990 року П. Заліско-Котик працює у бюрі прокуратора повіту Ессекс, де її призначено заступником прокуратора та директором бюра. Перед тим була керівником прокураторів у повітах Мерсер і Міддлсекс. У 1985 році була призначена головним прокуратором міста Ірвінґтон, Н. Дж., а у 1984 році була асистентом Корпораційної ради у Джерзі Ситі. У 1981—84 роках П. Котик-Заліско була асистентом головного адвоката у фірмі Прентіс-Голл.

У 1991 році її призначено до губернаторської групи завдань з ділянки недогляду дітвори, куди її також знову призначила і новообраний губернатор стейту К. Тодд-Вітман.

П. Котик-Заліско є членом Крайової асоціяції повітових прокураторів, Асоціяції прокураторів Ню Джерзі, Комісії вишколу стейтової поліції, Українського Народного Дому в Джерзі Ситі, Українського Братського Союзу, Союзу Українок Америки і Українського Народного Союзу.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

ПЕРЕДАНО ПРИВІТ І ФІНАНСОВУ ПІДТРИМКУ КИЇВСЬКІЙ „СПОРТИВНІЙ ГАЗЕТІ"

В цьому році київська „Спортивна Газета" відзначує свій 60-річний ювілей. Взявши під увагу значні заслуги тієї газети для українського спорту і особливо її підтримку процесу відродження спорту в Україні, Управа УСЦАК передала писемний привіт і фінанову підтримку редакції „Спортивної Газети", які особисто привіз до Києва член Управи Української Спортової Централі Америки і Канади Ярослав Петрик. Подаємо повний текст нотатки редакції „Спортивної Газети" і привіти УСЦАК, що їх помістили на першій сторінці тієї газети в числі 54-му з 6-го липня 1994 року. Цитуємо:

Друзі з-за океану

Хоч ювілей газети вже відсвятковано, ми продовжуємо одержувати привітання. Те, з яким знайомимо сьогодні, нам особливо приємне. Українські читачі, які мешкають далеко від рідної землі, одержують „Спортивку", вважаючи її містком до домівки. Про це розповів гість редакції Ярослав Петрик, який є членом Управи УСЦАК (Української Спортової Централі Америки і Канади) та спортовим референтом Крайової управи Спілки Української Молоді в Америці.

Ми обговорили аспекти співробітництва з УСЦАК, домовилися про ширше висвітлення спортивного життя американських та канадських українців, молоді зокрема. Текст привіту УСЦАК: Нюарк, 8-го червня 1994 р. До Хвального Видавництва „Спортивної Газети", Київ, Україна. Високоповажані Пані і Панове! Управа Української Спортової Централі Америки і Канади (УСЦАК) та усі члени і прихильники щиро вітають „Спортивну Газету" з нагоди 60-річчя, усіх її сучасних і колишніх редакторів, співробітників, як теж її вірних читачів!

Поруч унікальної ролі ювілятки в суспільстві України, це заслужене видання було продовж багатьох десятиріч основним джерелом інформації про спортове життя України для українських симпатиків спорту в діяспорі й головно для тих, що працювали в системі УСЦАК. Без сумніву, „Спортивна Газета" у немалій мірі причинилася до сучасного процесу відродження спорту в Україні, який, маємо надію, дійде до бажаної мети! При цьому дозволимо собі з тієї святкової нагоди висловити наші надії й сподівання, що вже в недалекому майбутньому наша славна ювілятка розпічне присвячувати хоч би маленьку увагу організованому українському спортові в діяспорі і зокрема про діяльність і історію Української Спортової Централі Америки і Канади (УСЦАК). Приємно, що славне 60-річчя „Спортивної Газети" збігається із славним 70-річчям Українського Спортово-Виховного Т-ва „Чорноморська Січ" в місті Нюарку, Ню Джерзі (найстарше спортове товариство в діяспорі), чолові діячі якого в сучасності займають важливі відповідальні пости в УСЦАК. А вже в наступному році УСЦАК відзначуватиме своє 40-річчя. Взявши під увагу сучасний важкий економічний стан України, який, як нам відомо, переживає теж „Спортивна Газета", маємо шану передати через нашого представника п. Ярослава Петрика, подарунок Видавництву в сумі 500 американських долярів (п'ятсот) з „Фонду Відродження Спорту в Україні", який існує при УСЦАК. Шановній Редакційній Колеґії і всім співробітникам бажаємо якнайкращих успіхів в майбутньому! Многая Літа!

За Управу Української Спортової Централі Америки і Канади:

Мирон Стебельський — голова, Омелян Твардовський — пресовий референт, Роман Пиндус — секретар, Олександер Напора — фінансовий референт.

Про майбутню співпрацю УСЦАК з Видавництвом „Спортивної Газети" поінформуємо читачів „Спортових Вістей" „Свободи" в недалекому майбутньому.

„УКРАЇНСЬКА ЗЕМЛЯ ЗАВЖДИ БУЛА ЩЕДРА НА ФУТБОЛЬНІ ТАЛАНТИ"

Це слова відомого в минулому, славного воротаря київського „Динамо" Євгена Рудакова, а тепер тренера дружини вищої ліги України „Кремінь" з міста Кременчука. Нашим читачам цікавими будуть думки Є. Рудакова (він російського походження), висловлені в інтерв'ю з Ярославом Мармашем, що його помістила газета „Український Футбол" за липень ц.р. в числі 23-му. Подаємо витяги, відповіді на три питання:

Я. Мармаш: — Якось читав у одному інтерв'ю про те, що ви хоч родом із Москви, але Україна, Київ, давно стали для вас рідними домом.

Є. Рудаков: — Це і справді так. Там я тільки народився і виріс, але все свідоме життя провів в Україні. Вітоді як 18-річним юнаком вперше деб'ютував у складі миколаївського „Суднобудівника", ось уже 33 роки земля українська є для мене рідною. З Миколаєва у січні 1963 року отримав запрошення грати в київському „Динамо", де провів майже 15 сезонів.

Я. Мармаш: — Євгене, скажіть, будь ласка, якою бачите перспективу українського футболу?

Є. Рудаков: — Розумієте, кожна людина все оцінює в порівнянні. Я нині порівнюю, скажім збірні України і Росії і тією дружиною колишнього Союзу, у якій сам грав. І за підбором гравців і за тактико-технічними даними, і навіть за ставленням футболістів до своїх обов'язків вона була сильнішою. Дивився, приміром, матчі за участю російської збірної. Ніякої гри, одна біганина. І це при тому, що дружина Росії у порівнянні з українською є у кращому становищі, оскільки має змогу зібрати під свій прапор провідних гравців з різних республік колишнього Союзу. Та не зважаючи на те, українська земля завжди була щедрою на футбольні таланти. І тому не сумніваюся, що в перспективі команда України своє вагоме слово на міжнародній арені скаже.

Я. Мармаш: — Як би ви прокоментували той факт, що чимало здібних українських футболістів дали згоду виступати за збірну команди Росії?

Є. Рудаков: — Ще можу зрозуміти, скажімо, тих футболістів, яким уже під 30 років і чемпіонат світу, можливо, їхній останній шанс, аби створити собі певний імідж у міжнародному футболі і ще кілька років пограти у якомусь закордонному клюбі. А ці молоді футболісти, як, скажімо, Помазун, Тернавський, Цимбалар та інші, вважаю мали б спочатку „відпрацювати" за те, що саме на українській землі вони стали справжніми гравцями, що звідси отримали путівку у великий футбол. На жаль, останнім часом я все більше переконуюсь у тому, що для теперішньої футбольної молоді (звичайно маю на увазі не всіх) такі поняття, як патріотизм, честь прапора, честь своєї держави не відіграють великої ролі. І це звичайно, не може не турбувати. Над цим, гадаю, треба замислитися і на державному рівні...

КИЇВСЬКЕ „ДИНАМО", ЧЕМПІОН УКРАЇНИ, ГОТУЄТЬСЯ ДО СВОГО СЕЗОНУ

Дня 6-го липня ц.р. змагуни київського „Динамо" відлетіли на тренувальний збір до Швеції, де, між іншими, відбудуть теж декілька товариських змагань. Згідно з повідомленням проводу клюбу, ніхто із футболістів з минулорічного чемпіонського складу дружини не відійшов. Повернули до складу Сергій Ребров і Андрій Аненков, які довший час лікували контузії. До складу прибули новообранці: воротар Валерій Воробйов з криворізького „Кривбасу" та напасник Віталій Косовський з вінницької „Ниви". З резервової дружини „Динамо" перейде до першої напасник Андрій Шевченко, який в минулому сезоні здобував ґолі майже в кожній грі.

Подав (от)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

КРИМ. — Тут створився Кримський Союз Вільних Журналістів, основна мета якого обороняти права людини на свободу слова та отримання і поширення інформації. До групи незаконно звільнених з праці кримських журналістів недавно приєдналися редактори української редакції кримського радіо Галина Хмільовська та Валентина Іванова. Їхнє звільнення з праці мотивоване тим, що населення півострова „не хоче слухати передачі українською мовою". Передбчається, що наступним кроком кримської влади буде жорстокий тиск на нечисленні у Криму українські газети.